

Woonerven

Toetsingstabel Woonerven met een regulier toetsingsniveau en zorgvuldig toetsingsniveau voor bebouwing langs de hoofdwegen en Vierambachten

ASPECT		CRITERIA EN AANBEVELINGEN
Omgeving		Behoud van de ruimtelijke identiteit en kwaliteit van de oorspronkelijke ruimtelijke opbouw en karakteristiek in zijn geheel
Situering	<i>Rooilijn</i>	Aansluiten bij toegepaste rooilijnen in het gebied
	<i>Zijdelingse afstand</i>	Tussen blokken dient de toegepaste afstand te worden gerespecteerd. Bijzondere blokken staan vaak los van elkaar.
	<i>Oriëntatie</i>	Aanwezige oriëntatie handhaven. Straatgerichte gevels van hoofdgebouwen bij seriematige bouw. Bijzondere bebouwing kan een wisselende oriëntatie hebben.
Hoofdvorm	<i>Bouwmassa</i>	Aansluiten bij massa van blok of serie of toepassing van afgeleide hoofdvorm. Overwegend toepassing van kappen. Toepassing van afgekapte en uitstekende vormen is mogelijk mits toegepast in blok, cluster of serie. Bouwmassa van bijzondere bebouwing worden afgestemd op de omgeving.
	<i>Bouwhoogte</i>	Aansluiten bij bouwhoogte binnen bouwblok of cluster van seriematige bouw. Bijzondere blokken kunnen afwijken.
	<i>Kapvorm</i>	Diverse kapvormen mogelijk: aansluiting op blok/cluster
		Dakopbouw toegestaan mits aansluitend bij architectuur van de hoofdvorm
	<i>Kaprichting</i>	Accenten op hoeken tbv versterking van de stedenbouwkundige structuur zijn toegestaan (bijvoorbeeld raampartijen, entree e.d.)
Gevelaanzicht	<i>Gevelopbouw en plasticiteit</i>	Aansluiting bij gevelopbouw van blok of cluster
Materialisatie, kleurgebruik en detaillering	<i>Materiaal- en kleurgebruik</i>	Aansluiting bij kleur- en materiaalgebruik binnen bouwblok of cluster, denk hierbij aan baksteen, houten geverfde gevelelementen in ingetogen kleurstelling.
	<i>Detaillering</i>	Toegevoegde elementen worden zelfstandig vormgegeven in de lijn van de architectuur.

Algemene karakteristiek

De Forumbeweging is ontstaan in de jaren '70 als reactie op de blokverkavelingen van het Nieuwe Bouwen. De Forumbeweging geeft aandacht aan de menselijke schaal en maat van gebouwen en woongebieden.

Deze planmatig opgezette woongebieden hebben veelal een grillig stratenpatroon bestaande uit enkele doorgaande wegen en veel erven en doodlopende straten. De straten zijn niet in eerste instantie ontworpen voor de auto. De auto is er duidelijk te gast. De woningen zijn geclusterd rond woonerven of straten met informele profielen, bijvoorbeeld zonder trottoirs. In de openbare ruimte ligt groen verspreid door de wijk, ook tussen de bouwblokken opgenomen. De grenzen tussen openbaar en privé zijn niet altijd even duidelijk. De woningen zijn niet zomaar op de belangrijkste openbare ruimte gericht. Er grenzen veel achter- en zijtuinen aan het openbaar gebied, waardoor veel (informele) erfscheidingen zichtbaar zijn. Deze wijken kennen veel verschillende woningtypen in alle categorieën: rij, bungalow, vrijstaand etc.

Door de variatie in nokhoogte, kapvormen en verspringingen in de rooilijnen ontstaat er in deze gebieden een zeer gevarieerd (zelfs onrustig) gevelbeeld per straat.

De architectuur van de woning zelf in deze gebieden is relatief ingetogen. Kenmerkend zijn grote dakvlakken, ingesneden kapvormen, aangebouwde schuren en garages aan de voorzijde al dan niet met doorlopend dakvlak. Het kleur- en materiaalgebruik is over het algemeen rustig met baksteen, pannen en houtelementen in een terughoudende kleurstelling.

De waarde van deze gebieden betreft voornamelijk de stedenbouwkundige opzet met ruime groenstructuren en variatie op de kleinere schaal. De buurten kunnen door de opzet veel verdragen vanwege hun sterk gevarieerde en weinig gestructureerde karakter. Voor de grotere woonerven in Spijkenisse zoals Waterland, De Akkers, Vriesland en De Hoek geldt dit nog sterker.

Vlinderveen Spijkenisse

A.S. Moermanstraat Oudenoord

Savornin Lohmanstraat Zuidland

Spijkensisse

Waterland, De Akkers, Vriesland, De Hoek, Vogelenzang, Gildewijk, Thorbeckelaan e.o en J. Sasboutstraat e.o.

De woongebieden Waterland, De Akkers, Vriesland, De Hoek en Vogelenzang zijn de grote uitbreidingswijken met woonerfstructuren in Spijkensisse, daarnaast zijn nog enkele kleinere eenheden dichtertegen de kern ontwikkeld zoals Gildewijk, Thorbeckelaan e.o en Joost Sasboutstraat e.o. Deze wijken kennen een zeer grillig stratenpatroon, opgedeeld in kleinere buurten door de groenstructuur. De kernbegrippen van die tijd: "variatie, alternatief en anders", zijn sterk doorgevoerd. Rooilijnen en dakvlakken verspringen constant. Voor- en achterkantsituaties wisselen elkaar af. Er is sprake van repetitie, maar sterk gemaskeerd door variatie op de kleine schaal. De stedenbouwkundige opzet is vanaf maaiveld nauwelijks herkenbaar en de oriëntatie binnen de wijken kan voor bezoekers lastig zijn. Een positief aspect is de groenstructuur. Deze is weliswaar niet overal even sterk doorgezet maar is wel een beeldbepalende factor. Typerend voor de bebouwing zijn de aanbouwen aan de voorzijde met doorlopend dakvlak, schuurtjes aan de voorzijden, laag doorlopende dakvlakken aan de achterzijde. De massa's zijn over het algemeen opgebouwd uit twee bouwlagen met een zadeldak, evenwijdig aan de straat. Her en der zijn andere kapvormen toegepast zoals mansardekap en afgeplatte daken. Op een aantal plekken zijn kleinschalige appartementengebouwen tussengevoegd. De gevels bestaan vooral uit baksteen, her en der is ook hout toegepast, en is het kleurgebruik meer divers met geverfde houten delen en lichte kleurstelling van de baksteen. De architectuur is sober met weinig uitgesproken detaillering. Typisch zijn ook de groenblauwe centrale assen, waar vooral achterkanten aan liggen. Vriesland, Waterland, De Akkers en de Hoek kunnen door hun omvang en sterke variatie intern veel aanpassingen verdragen en kennen daarom een luw welstandsniveau. De overige wijken zijn door een beperktere architectonische variatie per straat of de meer orthogonale opzet iets kwetsbaarder voor toevoegingen en aanpassingen en kennen een regulier welstandsniveau.

Welstandsniveau: Luw

De doorgaande hoofdwegen en door deze wijken en het water met de oevers van de Vierambachten in Spijkensisse zijn belangrijke oriëntatiepunten en zijn belangrijk op het schaalniveau van de stad en hier zal voldoende aandacht aan de samenhang moeten worden besteed. Er geldt een regulier niveau.

Oudendoorn

Willem Hoogenboomstraat en de Cornelis Blaakstraat
In Oudendoorn zijn twee woonerven ontwikkeld. De buurt rond de Willem Hoogenboomstraat en de Cornelis Blaakstraat is weliswaar gebaseerd op de rechtlijnige polderstructuur, maar kent wel de typische architectuur van de woonervenperiode. De aanbouwen aan de voorzijde, de grote houten oppervlakken in de gevels, en de donkere kleurstelling zijn kenmerkend. Ook langs de Drs. J.M. den Uylstraat bepaalt de polderstructuur de stedenbouwkundige opzet van de bebouwing langs de randen van de wijk. Het binnengebied ligt echter verdraaid van de polderwegen en de randbebouwing. In deze bouwstroken van twee lagen met zadeldak zijn de aanbouwen aan de voorzijde ook hier typerend. De gevels bestaan uit donkere baksteen, er is geen hout toegepast. Kenmerkend zijn de doorlopende dakvlakken tot aan de eerste bouwlaag aan de achterzijde van de woningen.

Welstandsniveau: Regulier

Zuidland

Tussen Raadhuisstraat en Drogendijk

Het stedenbouwkundig plan voor de wijk tussen Raadhuisstraat en Drogendijk is voor een deel gebaseerd op de strakke aangrenzende polderstructuur en ken deels het typerende een grillige verloop. Het openbaar gebied is ingericht als verblijfsgebied, waarbij de verkeersfunctie ondergeschikt is. Typerend voor de bebouwing zijn de aanbouwen aan de voorzijde met doorlopend dakvlak. De massa's zijn opgebouwd uit twee bouwlagen met een zadeldak of afgeplat zadeldak met een nokrichting haaks op de straat. Er is veel hout toegepast in de gevels. Het kleurgebruik is relatief divers met donkere kleurstellingen en lichte pasteltinten. De architectuur is sober met weinig uitgesproken detaillering. Typisch is ook de groenblauwe centrale as, waar vooral achterkanten aan liggen.

Welstandsniveau: Zorgvuldig

